

[Holstein.]

taget et meget væsentligt Forbehold, som svækker den i Forvejen stærkt begrænsede Ventil, nemlig dette, at en endog meget omfattende Indskrænkning af den forpligtedes Erhvervsvirksomhed maa med Retsvirkning kunne vedtages, naar den maa antages at være af afgørende Betydning for den berettigede.

Der skal altsaa efter Aftaleloven meget vægtige Grunde til, at en Aftale om Konkurrencebegrænsning bliver utilbørlig i en saadan Grad, at Domstolene er berettigede til at kende Aftalen ugyldig, det vil selvfølgelig sige ulovlig, retsstridig. Der staar paa dette Punkt i Kommentarerne til Aftaleloven: Muligheden for den forpligtede for at gaa over til et andet Fag eller et andet Omraade, og hvorvidt han har faaet et Vederlag for at gaa ind paa Konkurrenceklausulen, skal være bestemmende for, om man kan sige, at Konkurrenceindskrækningsaftalen utilbørligt begrænser hans Adgang til Erhverv. Altsaa her er ganske klare og tydelige konkrete Bestemmelser. Nogen lignende Fortolkning eller Forklaring findes overhovedet ikke hverken i Lovforslagets § 1 eller i Bemærkningerne til Lovforslaget.

Men hvad er da Meningen med dette Lovforslags § 1? Nu vil jeg for det første spørge: Er Meningen den, at den enkelte, der tales om, kun er den, som er Part af Kollektiv-aftalen, eller sigtes der ogsaa til den enkelte Borger, den enkelte erhvervsdrivende, som ikke har været Underskriver eller Parthaver i Kollektiv-aftalen, men hvis Adgang til Erhverv faktisk begrænses af Kollektiv-aftalen? Det kan jo meget vel tænkes, at Firmaer slutter en Kollektiv-aftale, som gaar ud paa, at den og den Konkurrent skal slaas ud: Vi underbyder ham, indtil han er slaet ud. Det slutter de forskellige Firmaer en Kollektiv-aftale om, og saa konkurrerer de ham ud, saa boykotter de ham, om man vil, økonomisk, indtil han er slaet ud. Kan han saa gaa til Domstolene? Ja, jeg spørger den højtærede Justitsminister: Kan han saa gaa til Domstolene og kræve en saadan Kollektiv-aftale kendt retsstridig, kendt uberegtiget?

Der staar jo i § 5 i nærværende Lovforslag: „Nærværende Lov finder i øvrigt“ — det vil sige bortset fra kollektive Aftaler mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, som altsaa, indtil jeg faar en Forklaring af den højtærede Justitsminister, maa formodes at være fuldkommen udenfor denne Lov —, der staar altsaa:

„Nærværende Lov finder i øvrigt An-

vendelse paa enhver kollektiv Aftale, om hvis Retsgyldighed der rejses Spørgsmaal ved Domstolene efter nærværende Lovs Ikrafttræden.“

Altsaa, bortset fra Kollektiv-aftaler mellem Arbejdere og Arbejdsgivere skulde en hvilken som helst kollektiv Aftale, naar en Part rejser Spørgsmaal om dens Retsgyldighed efter § 1, kunne bringes for Domstolene, og derfor bliver altsaa Spørgsmaalet, om kollektive Aftaler i § 1 sigter ikke blot til dem, der har været Parter i Kollektiv-aftalen, men ogsaa til alle de udenforstaaende Borgere, som rammes af en kollektiv Aftale i Adgang til Erhverv eller Arbejde.

Det er disse Spørgsmaal, som jeg gerne vil bede den højtærede Justitsminister klarlægge for det høje Ting, inden vi gaar til Afstemning om disse Ændringsforslag, for deraf vil min Afstemning afhænge, og det er jo et rimeligt parlamentarisk og demokratisk Krav, at Tingets Medlemmer maa have i hvert Tilfælde nogen Adgang til at faa at vide af de højtærede Ministre, hvad det er, de stemmer om.

Jeg vil gerne her med Hensyn til § 1 rejse endnu et Spørgsmaal overfor den højtærede Justitsminister, nemlig Spørgsmaalet om Erstatning. Der findes nemlig ikke nogen som helst Bestemmelse i § 1 eller § 2 om Erstatning. Naar den enkelte, hvis Adgang til Erhverv eller Arbejde er blevet utilbørligt — eller retsstridigt, hvordan den højtærede Justitsminister nu forstaaer det — begrænset ved Kollektiv-aftaler, som Følge deraf gaar til Domstolene, og disse giver ham Medhold og kender Kollektiv-aftalen ugyldig, har han saa ikke Krav paa Erstatning for den Skade, han kan dokumentere at have lidt ved den Kollektiv-aftale, som kendes ugyldig? Det har han dog hidtil haft ifølge en almindelig anerkendt Grundsætning i dansk Civilret. Men der staar intet i dette Lovforslag om Erstatning i et saadant Tilfælde. Jeg vil derfor ogsaa gerne spørge den højtærede Justitsminister, hvad Meningen er paa dette Omraade.

Jeg skal gerne gøre den Bekendelse, at jeg „fra anden Side“, som det kaldes i Betænkningen, er blevet spurgt, hvorledes jeg vilde stille mig, hvis man i Stedet for „utilbørligt“ skrev „uberettiget“ i dette Lovforslag. Jeg svarede vedkommende, at jeg troede aldrig, man fik Venstre med til det, for saa bliver Lovforslaget fuldkommen intetsigende. Ja, det var han nu ikke helt sikker paa, sagde han. Jeg sagde da til ham: Hvis De virkelig kan faa Venstre med til det, vil jeg i hvert Tilfælde ikke stemme imod Lovforslaget, for saa er hele den store